

RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
dla miasta Ławy za lata 2016-2017

Ława, sierpień 2018

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	3
2.	Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Iławy	3
2.1.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	4
2.2.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zagrożenia hałasem	7
2.3.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych	8
2.4.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej	8
2.5.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zasobów geologicznych i gleb	9
2.6.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów	9
2.7.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zasobów przyrodniczych	10
2.8.	Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zagrożenia poważnymi awariami	10
3.	Syntetyczny opis realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2016-2017	11
4.	Podsumowanie	18

1. WSTĘP

Organ wykonawczy gminy, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.) sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go radzie gminy.

Program ochrony środowiska dla Miasta Iławy na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2020-2023 opracowano w roku 2016. Stanowił on aktualizację dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Iławy uchwalonego przez Radę Miejską w Iławie uchwałą Nr LIX/68/2010 z dnia 27 października 2010 roku w sprawie przyjęcia "Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Iławy na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014-2017".

W Programie ochrony środowiska dla miasta Iławy na lata 2016-2019 określono najważniejsze kwestie dotyczące działań programowych dla miasta Iławy wynikające z analizy stanu i zagrożeń środowiska. Wskazano 10 obszarów interwencji, czyli obszarów stwarzających problemy, w ramach których wyznaczone zostały cele do realizacji. Cele realizowane były poprzez kierunki interwencji i konkretne.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących formy raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. W związku z powyższym przyjęto, że sporządzony dla miasta Iławy raport będzie służył ocenie realizacji zadań i celów przyjętych w Programie oraz efektów tych działań.

W Raporcie przedstawiono dane za lata 2016-2017; informacje pozyskane zostały z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Delegatura w Elblągu oraz przede wszystkim z jednostek realizujących poszczególne zadania, zarówno miejskich jak i zewnętrznych. Należą do nich:

- Wydział Planowania Inwestycji i Monitoringu
- Wydział Bieżącego Utrzymania
- Iławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego ZGL Sp. z o.o.
- Energetyka Ciepła Sp. z o.o.
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "Praca"
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "Przyszłość"
- Iławskie Wodociągi, Sp. z o.o.
- Starostwo Powiatowe w Iławie

2. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA IŁAWY

Zgodnie z zapisami cytowanej wyżej ustawy organ wykonawczy gminy, sporządza co 2 lata raporty z realizacji programu ochrony środowiska, a następnie przedstawia radzie gminy. Ostatni Raport za lata 2014 - 2015 sporządzony był w roku 2016 w ramach aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

Program obejmuje następujące zagadnienia merytoryczne:

1. ochronę klimatu i jakości powietrza
2. zagrożenia hałasem
3. pola elektromagnetyczne

4. gospodarowanie wodami
5. gospodarkę wodno-ściekową
6. zasoby geologiczne
7. gleby
8. gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
9. zasoby przyrodnicze
10. zagrożenia poważnymi awariami

Raport zawiera podsumowanie działań podjętych dla realizacji zadań i osiągnięcia celów nakreślonych w Programie Ochrony Środowiska.

Jak wspomniano na wstępie Raportu, w oparciu o przeprowadzoną analizę stanu środowiska i infrastruktury miasta wskazano 10 obszarów interwencji, czyli obszarów stwarzających problemy, w ramach których wyznaczone zostały cele do realizacji.

Wyznaczone cele ekologiczne, a w ich ramach działania, jakie należało podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta Iławy, stanowiły podstawę dla realizacji konkretnych inwestycji i przedsięwzięć. Zadania zostały wyznaczone na podstawie analizy stanu środowiska przyrodniczego na tym terenie.

2.1. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

W okresie sprawozdawczym 2016-2017 jakość powietrza atmosferycznego na terenie województwa warmińsko-mazurskiego mierzona była przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie na dziewięciu stacjach pomiarowych. Na stanowisku pomiarowym w Iławie mierzony jest pył zawieszony PM10 oraz benzo(a)piren.

Pył zawieszony jest mieszaniną cząstek stałych i kropelek cieczy utrzymujących się w powietrzu. Cząsteczki te zawierają różne składniki jak np.: siarkę, związki organiczne, metale ciężkie, dioksyny oraz alergeny. Pyłem zawieszonym PM10 są wszystkie cząstki mniejsze niż 10 μ m, natomiast w przypadku PM2,5 osiągają mniejsze rozmiary niż 2,5 μ m. Pyły zawieszony przede wszystkim emitowane są bezpośrednio z takich źródeł jak pożary, unoszenia się pyłu z placów budów, dróg niepokrytych asfaltem, procesów spalania. Pył zawieszony ma bardzo negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzkie. Ze względu na swoje małe rozmiary, z łatwością może przedostawać się do płuc, powodując zatrucie, zapalenia górnych dróg oddechowych, pylicę, nowotwory płuc, choroby alergiczne i astmę. Ze względu na swoje mikroskopijne rozmiary, szczególnie niebezpieczny jest pył PM2,5. Posiada zdolność przedostawania się głęboko do płuc - pęcherzyków płucnych, powodując ich trwałe uszkodzenie, a następnie przedostawać się do krwi.

Metody ograniczania pyłu zawieszonego:

- zakaz spalania odpadów i reagowanie na tego typu zachowania,
- przejście na ciepło systemowe (ogrzewanie z sieci ciepłowniczej) lub gazowe, albo wymiana kotła węglowego na bardziej nowoczesny spełniający wymagania klasy 5 w zakresie emisji i sprawności cieplnej według normy PN-EN 303 – 5:2012,
- używanie paliwa węglowego dobrej i sprawdzonej jakości,
- ograniczanie zużycia ciepła - ocieplenie budynku,
- korzystanie z komunikacji zbiorowej lub pojazdów poruszanych siłą mięśni.

Benzo(a)piren należy do grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) i posiada zdolność do adsorpcji na powierzchni pyłów (np. PM10 i PM2.5), przez co stawowi większe zagrożenie dla zdrowia ludzkiego ze względu na możliwość bezpośredniego przedostawania się do płuc w wyniku procesu oddychania. Związek ten powstaje w wyniku niepełnego spalania związków organicznych. Do naturalnych źródeł emisji można zaliczyć pożary lasów, wybuchy wulkanów, czy wypalanie traw. W wyniku działalności człowieka benzo(a)piren uwalniany jest do środowiska w wyniku emisji ze spalania paliw kopalnych oraz odpadów, czy działalności przemysłu. Obecny jest również w spalinach samochodowych oraz dymie papierosowym. Benzo(a)piren może powstawać w żywności na wskutek długotrwałej obróbki termicznej (np. grillowania, smażenia czy wędzenia). Długa ekspozycja na działanie benzo(a)pirenu może powodować wiele niekorzystnych zmian w organizmie człowieka.

Metody ograniczania B(a)P

- ograniczenie wypalania traw,
- likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne,
- odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi, bez ich spalania.

Według danych z monitorowania powietrza w województwie warmińsko-mazurskim, na stacji pomiarowej w Iławie przy ul. Andersa 8A, wartość średnia jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 w latach 2016-2017 oceniana jest jako dobra, z tym, że w roku 2016 odnotowano 20 dni z przekroczeniami w okresie grzewczym, a w roku 2017 - 31 dni.

Gorzej sytuacja wygląda z benzo(a)pirenem - w roku 2016 wartość średnia wynosiła 2,72 ng/m³ w tym wartość maksymalna w styczniu 8,67 ng/m³. W roku 2017 wartość średnia wynosiła 3,35 ng/m³ w tym wartość maksymalna w styczniu 12,11 ng/m³ przy poziomie docelowym 1 ng/m³.

Opis stanu realizacji

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza podstawowym celem jest dalsza poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta do wymaganych standardów poprzez zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza do dopuszczalnych/docelowych poziomów oraz ograniczenie oddziaływania transportu na jakość powietrza i klimat. Działania w tym zakresie określone zostały również w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Iławy przyjętym pod koniec 2015 roku przez Radę Miejską w Iławie.

W okresie sprawozdawczym 2016-2017 na terenie miasta Iławy podejmowane były następujące działania:

- termomodernizacja budynków wielorodzinnych, jednorodzinnych oraz użyteczności publicznej;
- modernizacja systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej, budynków komunalnych i indywidualnych, wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, podłączenie budynków do sieci gazowej oraz ciepłowniczej;
- zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych;

- kontrole nieruchomości w zakresie spalania odpadów w paleniskach domowych;
- modernizacja i remonty dróg, czyszczenie ulic;
- zwiększenie udziału zieleni w mieście;
- budowa ścieżek rowerowych.

Większość budynków wielorodzinnych administrowanych przez Wspólnoty i Spółdzielnie Mieszkaniowe mają zrealizowaną termomodernizację. W roku 2016 w 7 budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej "Przyszłość" oraz Iławskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego wykonano docieplenia ścian zewnętrznych i stropów oraz wymieniono okna. W roku 2017 takich budynków było 10.

Przeprowadzona została termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w zasobach Powiatu Iławskiego, w Zespole Szkół im. Konstytucji 3 Maja oraz rozpoczęto termomodernizację w Samorządowych Szkołach Podstawowych Nr 2 przy ul. Andersa i Nr 4 przy ul. Skłodowskiej; zakończenie termomodernizacji planowane jest na rok 2019.

Działania związane z termomodernizacją budynków prowadzone były również przez wspólnoty mieszkaniowe oraz właściciele budynków jednorodzinnych, jednak brak jest dokładnych danych w tym zakresie.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzano wiele działań modernizacyjnych instalacji centralnego ogrzewania w budynkach wielorodzinnych i użyteczności publicznej. W roku 2016 przyłączono do sieci ciepłowniczej trzy budynki komunalne, przy ul. Jasielskiej, Jagiellończyka i Niepodległości oraz siedem budynków jednorodzinnych. Wykonana została modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w Zespole Szkół im. Konstytucji 3 Maja oraz w budynku Starostwa Powiatowego.

W roku 2017 na dachu budynku Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. Andersa 2A zamontowano 133 panele fotowoltaiczne o łącznej powierzchni ponad 226 m². Moc instalacji to 39,9 kW. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia około 25% zużywanej przez urząd energii elektrycznej pochodzi teraz z ekologicznego źródła odnawialnego.

W roku 2017, w celu ochrony i poprawy stanu powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności zanieczyszczeń pyłowych, pochodzących ze spalania paliwa stałego w kotłach na potrzeby centralnego ogrzewania w budynkach jednorodzinnych, Rada Miejska w Iławie podjęła uchwałę o udzielaniu dotacji celowej na zadania związane ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne (niskoemisyjne) w budynkach mieszkalnych na terenie miasta Iławy. Wymiany kotłów dokonano w 40 domach jednorodzinnych, z czego dla 32 nieruchomości została udzielona dotacja celowa z budżetu Gminy Miejskiej Iława.

W roku 2017 ze środków Powiatu Iławskiego rozpoczęto dofinansowanie budowy przydomowych mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – instalacji fotowoltaicznych oraz turbin wiatrowych.

W okresie sprawozdawczym prowadzone były działania edukacyjne w zakresie ograniczania niskiej emisji polegające na bezpośrednich rozmowach z mieszkańcami Iławy podczas kontroli nieruchomości pod kątem prawidłowości stosowanego paliwa w paleniskach domowych, udostępnianie informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz spotkanie mieszkańców z Burmistrzem Miasta oraz doradcą energetycznym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, na którym uczestnicy mogli dowiedzieć się o szkodliwości niskiej emisji, sposobach jej redukcji oraz o możliwościach

uzyskania dofinansowania na działania proekologiczne, m.in. poprzez programy Prosument i Ewa Plus.

Inne działania podejmowane w okresie sprawozdawczym w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza to budowa nowych nawierzchni dróg (likwidacja nawierzchni gruntowych), remonty dróg, czyszczenie ulic oraz zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miasta.

W roku 2016 wykonane zostały nowe ulice: Ziemowita, Dobrawy, Warsztatowa, Lipowa, Piaskowa i Kopernika o łącznej długości 2450 m oraz wykonano remont dróg gminnych na powierzchni około 2830 m². Na terenie miasta posadzono 114 szt. drzew oraz 1833 szt. bylin i traw ozdobnych.

W roku 2017 położono nowe nawierzchnie na ulicach: Gdańska, Chełmińska, Sobieskiego, Morelowa, Boczno-Górna o łącznej długości 520 m oraz wyremontowano drogi na powierzchni ok. 8800 m², wykonano chodnik i ścieżkę rowerową od ul. Polnej do ul. Działkowców. Na terenie miasta posadzono 248 szt. drzew i 994 szt. bylin i traw ozdobnych.

Działania kontrolne w zakresie przestrzegania norm emisji zanieczyszczeń do powietrza pochodzących z jednostek prowadzących działalność gospodarczą prowadzone były przez Inspekcję Ochrony Środowiska Delegatura w Elblągu. Na terenie miasta Iława w roku 2016 - 2017 przeprowadzono po 3 kontrole (Energetyka Ciepła Sp. z o.o., RSY Sp. z o.o., ZPHU "AMPOL", "MM Szynaka Living" Sp. z o.o., "BRW-SOFA" Sp. z o.o., Czajka Producent Drzwi i Mebli Sp. z o.o.), które nie wykazały przekroczeń.

2.2. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zagrożenia hałasem

Wspieranie i prowadzenie działań na rzecz eliminacji bądź ograniczenia emisji hałasu przemysłowego realizowane jest poprzez działania administracyjne polegające na wydawaniu decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia przekroczeń przez organy kontrolne.

W 2016 roku, w zakresie hałasu przemysłowego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska działania kontrolne pod kątem przestrzegania norm akustycznych wraz z pomiarami hałasu podjął wobec 41 zakładów przemysłowych na terenie województwa, w tym 3 w Iławie - "MM Szynaka Living" Sp. z o.o., Czajka Producent Drzwi i Mebli Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe "CHEMIROL" Sp. z o.o. Nie odnotowano przekroczeń.

W roku 2017 na terenie Iławy kontrola w zakresie hałasu przeprowadzona została w dwóch zakładach: "AMELO" Sp. z o.o., gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego dźwięku w porze nocnej oraz w Firmie Handlowo Usługowej Tadeusz Socha, gdzie pomiar hałasu nie wykazał przekroczeń.

Pod koniec roku 2017 na terenie Iławy uruchomiony został nowy zakład - Zakład Poligraficzny POL-MAK, podczas rozruchu ujawnione zostały przekroczenia emisji hałasu w porze nocy. Zakład podjął działania w celu wyeliminowania nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym 2016-2017 na terenie miasta Iławy nie były prowadzone badania monitoringowe hałasu drogowego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w 2016 roku po raz pierwszy przeprowadził badania hałasu kolejowego. Pomiary wykonano w dwóch lokalizacjach. Wynik wykazywał przekroczenia hałasu. Ponieważ liczba poruszających się pojazdów szynowych okazała się niewystarczająca (zwłaszcza w porze nocy) do wyliczenia wskaźników krótkookresowych LAeqD

i LAeqN zgodnie z obowiązującą metodyką, uzyskany wynik nie był wartością normatywną w rozumieniu przepisów prawa i stanowił jedynie wartość przybliżoną.

W latach 2016-2017 w ramach wspierania i realizacji inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego wynikającego z transportu drogowego wykonano wiele zadań, które przyczyniły się do poprawy klimatu akustycznego. Część zadań związana z ochroną przed hałasem jest zbieżna z zadaniami realizowanymi w zakresie ochrony powietrza, dotyczy przebudowy i modernizacji dróg oraz usprawnienia komunikacji w mieście.

W ramach tworzenia biologicznych ekranów akustycznych dokonano nasadzeń w pasach drogowych. Zadania te opisano w punkcie 2.1.

2.3. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych

W latach 2016-2017 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Delegatura w Elblągu nie prowadził kontroli w zakresie emisji pól elektromagnetycznych, analizowane były jedynie przesłane badania poziomu PEM ze stacji bazowych telefonii komórkowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli PEM opartych na analizie badań automonitoringowych stwierdzono, że w miejscach dostępnych dla ludności nie występują natężenia pól elektromagnetycznych przekraczające wartości graniczne dostępu dla ludności.

2.4. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej

Celem działań w obszarze gospodarowania wodami jest zapobieganie podtopieniom oraz ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. W okresie sprawozdawczym w latach 2016-2017 prowadzona była bieżąca konserwacja oraz utrzymanie urządzeń wodnych przez Gminę Miejską Iława, Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.

Innym działaniem dążącym do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych jest rozwój systemu kanalizacji deszczowej i jej konserwacja, budowa separatorów na sieci kanalizacji deszczowej, budowa kanalizacji sanitarnej oraz odbiór nieczystości stałych i płynnych z jednostek pływających po jeziorze Jeziorak.

W obszarze gospodarki wodno-ściekowej najważniejszym zadaniem w okresie sprawozdawczym była budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na nowych terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz przemysłową. Zadania te prowadzone były przez Gminę Miejską Iława jak również przez Spółkę Iławskie Wodociągi.

Do innych działań należy zaliczyć kontrole odprowadzania ścieków przeprowadzanie przez służby Burmistrza, badania jakości wody pitnej oraz wody w miejscach przeznaczonych do kąpieli. Z badań prowadzonych przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Iławie wynika, że zarówno woda pitna jak i woda przeznaczona do kąpieli charakteryzuje się prawidłowymi parametrami.

Kontrole w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w okresie sprawozdawczym przeprowadziła również Inspekcja Ochrony Środowiska Delegatura w Elblągu. Kontrole

odbyły się na terenie takich zakładów jak Hławskie Wodociągi Sp. z o.o., PUH "Chemiol" Sp. z o.o., Xella Sp. z o.o..

Szczegółowe zadania w obszarze gospodarowania wodami oraz gospodarki wodno-ściekowej ujęte zostały w tabeli.

2.5. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zasobów geologicznych i gleb

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w obszarze zasobów geologicznych oraz gleb: racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi oraz ochrona gleb.

W latach 2016-2017 działania mające na celu ochronę gleb prowadzone były poprzez właściwe prowadzenie inwestycji, stosowanie technologii zapobiegających zanieczyszczeniom powierzchni ziemi.

2.6. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Cel, jaki został postawiony w Programie ochrony środowiska w obszarze gospodarki odpadami to dalszy rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Od lipca 2013 roku gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie miasta Hawy prowadzi Związek Gmin Regionu Ostródzko-Hawskiego „Czyste Środowisko”, którego Hawa jest członkiem. Systemem odbioru odpadów objęci są wszyscy mieszkańcy.

Odpady z terenu miasta kierowane są poprzez stację przeładunkową przy ul. Komunalnej do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie. Na stacji przeładunkowej znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie mieszkańcy, w ramach ponoszonych opłat za odpady mają możliwość pozostawienia odpadów problemowych.

Od 1 lipca 2016 roku nastąpiła zmiana systemu odbioru segregowanych odpadów komunalnych, która polega na tym, że odpady segregowane w zabudowie jednorodzinnej zbierane są u źródła w systemie workowym. W zabudowie wielorodzinnej kontynuowany jest system pojemnikowy. Zmiana systemu selektywnej zbiórki spowodowała chwilowe zawirowania w rezygnacji mieszkańców z selektywnej zbiórki, jednak w krótkim czasie selektywna zbiórka u źródła zaczęła przynosić korzystne efekty.

W roku 2016 liczba osób deklarujących selektywną zbiórkę wynosiła 12 483, co stanowi 45,98 % ogółu mieszkańców, w roku 2017 selektywną zbiórkę zadeklarowało 46,51 % mieszkańców.

Liczba osób zamieszkujących wykazanych w deklaracjach wynosiła na koniec IV kwartału 2017 - 27 075, co stanowi 81,62% w stosunku do osób zameldowanych. Ściągalność należności z terenu miasta Hawy wynosi 90%.

W okresie sprawozdawczym kontynuowane były działania mające na celu usuwanie wyrobów zawierających azbest. Demontaż i utylizacja azbestu prowadzona była przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

W roku 2016 w wyniku realizacji zadania zdemontowano 42,306 Mg azbestu, który stanowił pokrycie dachowe 28 obiektów (budynki mieszkalnych, domki letniskowe na ogrodach działkowych), a do unieszkodliwienia przekazano 47,443 Mg azbestu. Wielkość 5,137 Mg azbestu stanowiły płyty azbestowe wcześniej zdemontowane lub porzucone przez mieszkańców miasta.

W roku 2017 unieszkodliwiono 47,875 Mg odpadów azbestowych, który stanowiły pokrycie dachowe z 32 jednostek (budynków mieszkalnych, domków letniskowych).

2.7. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zasobów przyrodniczych

Celem jest ochrona zasobów przyrodniczych poprzez jej właściwe gospodarowanie, podejmowanie takich działań jak: rozbudowa terenów czynnych biologicznie na terenie miasta, ochrona i rozwój form ochrony przyrody oraz zachowanie i ochrona istniejących kompleksów leśnych.

W latach 2016-2017 na terenie miasta Ławy realizowano zadania związane z właściwym kształtowaniem obszarów zieleni urządzonej: parków, skwerów, bulwarów i lasów komunalnych. Wykonywane były prace konserwacyjno-pielęgnacyjne trawników, nasadzenia drzew, krzewów, bylin, kwiatów i traw ozdobnych.

W zezwoleniach na usunięcie drzew nakładano obowiązek dokonania nasadzeń w ramach kompensacji przyrodniczej.

W roku 2016 posadzono 114 szt. drzew oraz 1833 szt. bylin i traw ozdobnych. W roku 2017 posadzono 248 szt. drzew oraz 994 szt. bylin i traw ozdobnych.

W okresie sprawozdawczym Gmina Miejska Ława przystąpiła do realizacji projektu zagospodarowania przestrzeni na cele turystyczno-rekreacyjne i budowę tras rowerowych wraz z infrastrukturą wzdłuż rzeki Ławki oraz projektu rewitalizacji lasu komunalnego przy ul. Sienkiewicza. W roku 2017 został zakończony projekt rewitalizacji skweru przy ul. Królowej Jadwigi.

2.8 Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Zakładanym celem jest przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii, a kierunkiem interwencji zapobieganie poważnym awariom oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia. Gmina Miejska Ława współpracuje z Powiatowym Centrum Zarządzenia Kryzysowego w celu zapobiegania lub usuwania pojawiających się zagrożeń. W latach 2016-2017 nie odnotowano poważnych awarii przemysłowych na terenie miasta.

Państwowa Straż Pożarna w Ławie cyklicznie organizuje ćwiczenia oraz prowadzi edukację dla mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ratownictwa.

Poniżej przedstawiono syntetyczny opis realizacji Programu w latach 2016 - 2017

3. SYNTETYCZNY OPIS REALIZACJI PROGRAMU W LATACH 2016 - 2017 (zadania własne i koordynowane)

Zakładany cel	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w Programie ochrony środowiska na lata 2016-2019	Opis podjętych działań	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem
Obszar interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza				
dalsza poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta do wymaganych standardów	zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza do dopuszczalnych /docelowych poziomów	dalsza realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych (w tym także obiektów użyteczności publicznej)	<ul style="list-style-type: none"> - docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymiana okien w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej "Praca", "Przyszłość" oraz ITBS - rozpoczęcie termomodernizacji dwóch szkół podstawowych Nr 2 i Nr 4 - termomodernizacja wspólnot mieszkaniowych oraz domów jednorodzinnych (podmioty prowadzące zadanie - właściciele nieruchomości) 	liczba wykonanych termomodernizacji: - 17 budynków wielorodzinnych - brak danych o ilości wykonanych termomodernizacji w budynkach wspólnot mieszkaniowych i budynkach jednorodzinnych
		wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji poprzez modernizację systemów ogrzewania	<ul style="list-style-type: none"> - kontrole nieruchomości w zakresie spalania odpadów w paleniskach domowych, - przyłączenie budynków komunalnych oraz domów jednorodzinnych do sieci ciepłowniczej - modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w Zespole Szkół im. Konstytucji 3 Maja oraz w budynku Starostwa (zadanie Powiatu ławskiego) - udzielanie dotacji celowej do wymiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie niskoemisyjne - montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Starostwa Powiatowego 	<p style="text-align: center;"><u>rok 2016:</u></p> liczba podłączeń do sieci ciepłowniczej: - budynki jednorodzinne - 7 - budynki komunalne - 3 <p style="text-align: center;"><u>rok 2017:</u></p> liczba zlikwidowanych indywidualnych palenisk domowych, zastąpionych niskoemisyjnymi źródłami ciepła - 40, w tym: sieć ciepłownicza - 4 sieć gazowa - 25 kocioł 5 kl. na paliwo stałe - 11 - liczba udzielonych dotacji celowych z budżetu Miasta- 32 - ilość zamontowanych paneli fotowoltaicznych - 133, pow.226 m ² , moc 39,9 kW

		kontynuacja działań na rzecz ochrony powietrza w ramach Ostródzko-łławskiego Obszaru Funkcjonalnego	nie podejmowano działań w okresie sprawozdawczym	
	ograniczenie oddziaływania transportu na jakość powietrza i klimat	utrzymanie czystości na drogach	bieżące sprzątanie ulic i placów przez zarządców terenów	zmniejszenie zanieczyszczeń
		kontynuacja działań mających na celu wspieranie rozwiązań pozwalających na eliminację lub minimalizację wielkości emisji pochodzących z transportu (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa, modernizacja i rozbudowa dróg)	budowa nowych nawierzchni, remont dróg gminnych ulice: Ziemowita, Dobrawy, Warsztatowa, Lipowa, Piaskowa, Kopernika, Gdańska, Chełmińska, Sobieskiego, Morełowa, Boczo-Górna; remont dróg powiatowych: Sobieskiego, Dąbrowskiego i Zalewska, Wojska Polskiego	- wzrost długości nowych nawierzchni dróg gminnych o 2970 mb - likwidacja ubytków w drogach na powierzchni ok. 11630 m ² efekt pozytywny na jakość powietrza
Obszar interwencji – zagrożenia hałasem				
zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	ograniczenie uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym	rozwój ścieżek rowerowych	- budowa ścieżki rowerowej od ul. Polnej do ul. Działkowców - przystąpienie do realizacji projektu zagospodarowania przestrzeni na cele turystyczno-rekreacyjne i budowy tras rowerowych wzdłuż rzeki Ławki	
		modernizacja ciągów komunikacyjnych	budowa nowych nawierzchni, modernizacja dróg gminnych i powiatowych (zadania realizowane przez zarządców dróg)	- wzrost długości nowych nawierzchni dróg gminnych o 2970 mb - likwidacja ubytków w drogach na powierzchni ok. 11630 m ² wpływa na zmniejszenie hałasu
		kontynuacja realizacji działań edukacyjnych promujących transport zbiorowy i alternatywny (rowery)	organizacja corocznego rajdu pomarańczowego	zwiększenie ilości osób korzystających z rowerów

Zakładany cel	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w Programie ochrony środowiska na lata 2016-2019	Opis podjętych działań	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem
Obszar interwencji – pola elektromagnetyczne				
utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony pola elektromagnetycznego	ograniczenie zagrożenia polami elektromagnetycznymi	przestrzeganie zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poświęconych ochronie przed polem elektromagnetycznym	nie podejmowano działań w okresie sprawozdawczym	brak przekroczeń poziomów pól elektromagnetycznych
		preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych		
		monitoring emisji pól elektromagnetycznych	analiza badań automonitoringowych prowadzonych przez WIOŚ	
Obszar interwencji – gospodarowanie wodami				
zapobieganie podtopieniom	ograniczenie zasięgu oraz skutków podtopień	bieżąca i gruntowna konserwacja oraz utrzymanie urządzeń wodnych (współpraca z zarządem melioracji i urządzeń wodnych oraz regionalnym zarządem gospodarki wodnej)	- bieżąca konserwacja oraz utrzymanie urządzeń wodnych przez właścicieli lub zarządzających - remonty separatorów oraz sieci kanalizacji deszczowej	utrzymanie urządzeń wodnych w należyłym stanie
		rozwój systemu kanalizacji deszczowej	- budowa kanalizacji deszczowej w ulicach: Zielona - Piastowska, Lipowa, Warsztatowa, Dobrawy, Mieszka I, Andersa, tereny WMSSE, droga dojazdowa do Sądu Rejonowego	zwiększenie długości sieci kanalizacji deszczowej o 2185,7 mb
ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych	osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	intensyfikacja współpracy ze wszystkimi podmiotami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	nie podejmowano działań w okresie sprawozdawczym	
		ograniczenie dopływu zanieczyszczeń komunalnych	kontrola zbiorników bezodpływowych	nie stwierdzono naruszeń

Zakładany cel	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w Programie ochrony środowiska na lata 2016-2019	Opis podjętych działań	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem
Obszar interwencji – gospodarka wodno-ściekowa				
uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	rozwój gospodarki wodno-ściekowej informowanie w zakresie ograniczenia poboru wód i odprowadzania ścieków	kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z zaopatrzeniem mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wodę	uzbrojenie terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych Inwestycje Gminy Miejskiej Iława oraz Spółki Iławskie Wodociągi:	zwiększenie długości sieci wodociągowej o 2215 mb zwiększenie długości sieci kanalizacji sanitarnej o 3439 mb
		kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych	wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej: - ul. Warsztatowa, ul. Lipowa, Dobrawy, Mieszka I, tereny Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej wykonanie sieć wodociągowej: - ul. Warsztatowa, Lipowa, tereny WMSSE	
	działania administracyjne i informacyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	kontynuacja działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody	likwidacja awarii na sieci, wymiana urządzeń i armatury na sieci wewnętrznej	spadek ilości pobranej wody
		kontynuacja kontroli odprowadzania ścieków	przeprowadzanie kontroli nieruchomości w zakresie odprowadzania ścieków	likwidacja szamb, podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej - 5
		stała kontrola jakości produkowanej wody uzdatnionej, jakości wody pitnej i wody w kąpieliskach	prowadzenie badań jakości wody pitnej na bieżąco oraz wody w miejscach przeznaczonych do kąpeli w sezonie letnim	Wyniki pozytywne, woda pitna zdatna do picia, woda w miejscach przeznaczonych do kąpeli odpowiada wymaganiom

Zakładany cel	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w Programie ochrony środowiska na lata 2016-2019	Opis podjętych działań	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem
Obszar interwencji – zasoby geologiczne				
racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	ochrona powierzchni ziemi	podejmowanie działań mających na celu właściwe gospodarowanie przestrzenią	- właściwe prowadzenie inwestycji, stosowanie technologii zapobiegających zanieczyszczeniom powierzchni ziemi	brak stwierdzenia skażeń powierzchni ziemi
Obszar interwencji – gleby				
ochrona gleb	właściwe gospodarowanie glebami	podejmowanie działań przeciwdziałających skażeniu gleb oraz ich właściwa ochrona w mpzp	- prowadzenie właściwej gospodarki odpadami przez wytwarzających odpady, magazynowanie odpadów na utwardzonym terenie, w pojemnikach - planowane kontrole inspekcji ochrony środowiska	nie stwierdzono naruszeń w okresie sprawozdawczym

Zakładany cel	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w Programie ochrony środowiska na lata 2016-2019	Opis podjętych działań	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem
Obszar interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
dalszy rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi	dostosowywanie systemu odbioru odpadów komunalnych kontrola i edukacja mieszkańców	zapewnienie właściwego systemu odbioru odpadów komunalnych, w tym rozwój selektywnej zbiórki	- odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w ramach systemu gospodarowania odpadami prowadzonego przez Związek Gmin Regionu Ostródzko-łławskiego „Czyste Środowisko”, - wprowadzenie zmiany systemu selektywnej zbiórki na segregację u źródła w zabudowie jednorodzinnej	- zwiększenie liczby osób deklarujących selektywną zbiórkę o 1 % w stosunku do roku 2015 - odpady zbierane w systemie u źródła są lepiej segregowane i bardziej nadają się do recyklingu
		zapewnienie funkcjonowania punktu selektywnej zbiórki odpadów	punkt selektywnej zbiórki (PSZOK) funkcjonuje przy ul. Komunalnej w Łławie	zwiększenie ilości selektywnie zebranych odpadów komunalnych
	działania administracyjne i kontrolne intensyfikacja demontażu wyrobów zawierających azbest	kontynuacja kontroli w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami	kontrola nieruchomości prowadzona przez Związek Gmin „Czyste Środowisko”	nieprawidłowości likwidowane na bieżąco
		Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej powstawanie odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie	edukacja prowadzona przez Związek Gmin „Czyste Środowisko” oraz służby Burmistrza Miasta	zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów
		dążenie do likwidacji problemu nielegalnego spalania odpadów	prowadzenie kontroli spalania w kotłowniach domów jednorodzinnych	eliminacja dwóch przypadków spalania odpadów w kotłowniach domowych
	dostosowywanie systemu odbioru odpadów komunalnych	podejmowanie działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest	dofinansowanie demontażu i utylizacji pokryć dachowych zawierających azbest (finansowanie z budżetu Miasta i WFOŚiGW w Olsztynie)	demontaż i unieszkodliwienie 95,318 Mg azbestu z 60 obiektów

Obszar interwencji – zasoby przyrodnicze				
ochrona zasobów przyrodniczych	właściwe gospodarowanie zasobami przyrodniczymi	rozbudowa terenów czynnych biologicznie na terenie miasta	- wykonywanie prac konserwatorsko-pielęgnacyjnych trawników - wykonywanie nowych nasadzeń drzew, krzewów, bylin i traw ozdobnych	w okresie sprawozdawczym posadzono 362 szt. drzew oraz 2827 szt. bylin i traw ozdobnych
		ochrona i rozwój form ochrony przyrody	nakładanie obowiązku dokonania nasadzeń zastępczych w ramach kompensacji przyrodniczej w wydawanych zezwoleniach na usuwanie drzew	wyrównanie szkód spowodowanych wycinką drzew
		zachowanie i ochrona istniejących kompleksów leśnych	- sporządzenie uproszczonego planu urządzania lasów komunalnych - wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych w lasach komunalnych	prowadzona jest racjonalna gospodarka leśna w lasach komunalnych
Obszar interwencji – zagrożenia poważnymi awariami				
przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii	zapobieganie poważnym awariom oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia	kontynuacja realizacji akcji informacyjno - edukacyjnych dla ogółu społeczeństwa dotyczących zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	- bieżąca edukacja mieszkańców w zakresie postępowania w sytuacjach kryzysowych prowadzona przez Państwową i Ochotniczą Straż Pożarną	zwiększenie świadomości społeczeństwa w postawach i zachowaniach w sytuacjach kryzysowych
		doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i dokładnej lokalizacji miejsca awarii, likwidacji i analizy skutków zdarzenia	nie podejmowano działań w okresie sprawozdawczym	brak zdarzeń mających cechy poważnych awarii

3. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta Iławy obejmuje lata 2016-2017. Głównym celem opracowania jest analiza realizacji zadań, które były zaplanowane do wykonania w zakresie poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Iława jest miastem, gdzie większość najistotniejszych zadań w ochronie środowiska została już zrealizowana. W poprzednich latach duże nakłady finansowe były przeznaczane przede wszystkim na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami komunalnymi.

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla miasta Iławy zostały w zdecydowanej większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami. Duża część zadań ma charakter inwestycyjny, jak budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej, budowa i modernizacja dróg, budowa ścieżek rowerowych, rewitalizacja terenów przyrodniczych. Część zadań, z uwagi na swój charakter, realizowana jest na bieżąco, w zależności od aktualnych potrzeb, jak na przykład bieżące utrzymanie dróg, utrzymanie zieleni, sadzenie nowych drzew i krzewów czy szeroko pojęta edukacja ekologiczna.

Gmina Miejska Iława na realizację celów i zadań zawartych w Programie ochrony środowiska oprócz zabezpieczonych środków własnych, pozyskiwała środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze europejskie, budżet państwa, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W okresie sprawozdawczym 2016-2017 rozpoczęto bardzo istotne z punktu widzenia zdrowia mieszkańców i ochrony środowiska działania w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza. Opracowany został Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Iławy oraz uruchomiono program dotacji celowych na zmianę systemu ogrzewania z węglowego na proekologiczne. Podejmowane działania polegające na wymianie starych kotłów węglowych na kotły niskoemisyjne jak również modernizacja centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej mają duże znaczenie dla zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2016-2017 w dużej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w mieście. Na podstawie przeprowadzonej analizy realizacji celów przyjętych w Programie ochrony środowiska można stwierdzić, że znaczna większość zadań została zrealizowana planowo. Część zadań jest w trakcie realizacji, ze względu na to, że są one wdrażane etapowo w poszczególnych latach, co wynika również z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Niektóre z zadań mają charakter ciągły, np. zadania wynikające z bieżącej działalności administracyjnej poszczególnych jednostek.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe jednostek odpowiedzialnych za realizację celów.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu.

Realizacja zadań w latach 2016-2017 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań Programu ochrony środowiska dla miasta Iławy, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój

miasta. W dalszym ciągu niezbędne jest kontynuowanie działań, które poprawią stan środowiska oraz podniosą jeszcze bardziej atrakcyjność miasta. Dużą uwagę należy zwrócić na zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych oraz zamianie starych kotłów węglowych na kotły niskoemisyjne.

Prawo ochrony środowiska przewiduje wykonanie aktualizacji programów ochrony środowiska co 4 lata, co umożliwi doprowadzenie zapisów programu do zgodności z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego.

Sporządziła:
Bogusława Bandelewska
Urząd Miasta Iławy